

Ενεργειακή κρίση και ανθεκτικότητα της οικονομίας

18 Ιουνίου 2022, Tanea.gr

[Εαφά Μιράντα](#)

ΤΑ ΝΕΑ

Μετά την κρίση χρέους της περασμένης δεκαετίας, η ελληνική οικονομία βρέθηκε αντιμέτωπη με μία υγειονομική και μια ενεργειακή κρίση. Η κρίση χρέους ήταν τόσο βαθιά ώστε το ΑΕΠ να μην έχει ακόμη επιστρέψει στο επίπεδο του 2009. Στη διάρκεια της πανδημίας η Ελλάδα υπέστη τη δεύτερη βαθύτερη ύφεση στην ευρωζώνη, παρά τη μεγαλύτερη δημοσιονομική χαλάρωση στην οποία επιδόθηκε, εν μέρει λόγω της συνεχιζόμενης μεγάλης εξάρτησης από τον τουρισμό που επλήγη δυσανάλογα πολύ.

Το ίδιο κινδυνεύει να συμβεί με την ενεργειακή κρίση, καθώς η Ελλάδα έχει μεγάλη εξάρτηση από πανάκριβο εισαγόμενο φυσικό αέριο. Το Ινστιτούτο Bruegel υπολόγισε ότι τα δημοσιονομικά μέτρα στήριξης των νοικοκυριών στην Ελλάδα για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης ήταν από τα υψηλότερα στην Ευρώπη ως ποσοστό του ΑΕΠ («National policies to shield consumers from rising energy prices», 13/6/22).

Θα υστερήσει η Ελλάδα παρ' όλα αυτά σε αναπτυξιακές επιδόσεις σε σχέση με τις υπόλοιπες χώρες της ευρωζώνης; Μέχρι στιγμής οι προβλέψεις δεν δείχνουν κάτι τέτοιο: οι εαρινές προβλέψεις τόσο της ΕΕ όσο και του ΔΝΤ προβλέπουν ότι το ΑΕΠ της Ελλάδας θα αυξηθεί περισσότερο από τον μέσο όρο της ευρωζώνης σωρευτικά τη διετία 2022-23. Ομως ελλοχεύουν δύο κίνδυνοι: (1) η περαιτέρω αύξηση του κόστους δανεισμού του Δημοσίου και των επιχειρήσεων, και (2) η διάβρωση της αγοραστικής αξίας του διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών λόγω υψηλού πληθωρισμού.

Την περασμένη εβδομάδα η ΕΚΤ ξεκαθάρισε ότι θα αυξήσει το βασικό της επιτόκιο κατά 25 μονάδες βάσης τον Ιούλιο και κατά 50 μ.β. τον Σεπτέμβριο αν δεν υποχωρήσουν οι πληθωριστικές πιέσεις. Ανακοίνωσε επίσης ότι θα σταματήσει τις καθαρές αγορές ομολόγων από 1ης Ιουλίου, με στόχο τη βαθμιαία αποκλιμάκωση του πληθωρισμού από 8,1% σε ετήσια βάση τον Μάιο στον στόχο του 2%.

Το αποτέλεσμα ήταν η εκτίναξη του spread των αποδόσεων των 10ετών ομολόγων ελληνικού Δημοσίου κοντά στις 300 μονάδες βάσης (3%), από 100 μονάδες βάσης (1%) στα μέσα του 2021, με την απόδοση να φθάνει στο 4,4%. Η διατήρηση του πληθωρισμού σε υψηλά επίπεδα, σε συνδυασμό με το ασταθές γεωπολιτικό περιβάλλον και την πιθανή προκήρυξη διπλών εκλογών το φθινόπωρο, μπορεί να συμβάλουν σε περαιτέρω αύξηση του κόστους δανεισμού.

Μέχρι στιγμής η καταναλωτική δαπάνη δεν δείχνει σημεία αποδυνάμωσης, χάρη στα δημοσιονομικά μέτρα στήριξης των νοικοκυριών για την αντιμετώπιση της ενεργειακής κρίσης, καθώς και στην ανάληψη καταθέσεων που συσσωρεύσαν τα νοικοκυριά κατά τη διάρκεια της πανδημίας. Όμως τόσο τα μέτρα στήριξης όσο και η χρήση των αποταμιευτικών πόρων από τη φύση τους θα τείνουν να φθίνουν διαχρονικά.

Αισιόδοξη προοπτική αποτελεί η αξιοποίηση των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης της ΕΕ. Η προχθεσινή συζήτηση μεταξύ του Πρωθυπουργού κ. Μητσοτάκη και του προέδρου του ΣΕΒ κ. Παπαλεξόπουλου ανέδειξαν την ανάγκη για επιτάχυνση των μεταρρυθμίσεων ώστε να καλυφθεί το επενδυτικό κενό και να αυξηθεί η εξωστρέφεια της οικονομίας. Ενώ οι επενδύσεις αυξήθηκαν το 2021 στο 14% του ΑΕΠ (από 11% την περασμένη δεκαετία), παραμένουν κάτω από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο (20%).

Επισημάνθηκε επίσης η ανάγκη μείωσης του μη μισθολογικού κόστους με σημαντική μείωση των εισφορών για να μειωθεί το κόστος παραγωγής και να ενισχυθούν οι καθαρές αποδοχές. Για κάθε 1.000 ευρώ που εισπράττει ο εργαζόμενος, ο εργοδότης πληρώνει πάνω από 1.500 λόγω της «φορολογικής σφήνας»! Η επιτάχυνση της απονομής δικαιοσύνης τονίστηκε ως το σημαντικότερο πρόβλημα για την προσέλκυση επενδύσεων. Τελικά η επίλυση των διαθρωτικών προβλημάτων της ελληνικής οικονομίας είναι αυτή που θα ενδυναμώσει την ανθεκτικότητα της χώρας στις κρίσεις, και όχι τα δημοσιονομικά μέτρα στήριξης που αυξάνουν το υπέρογκο χρέος χωρίς να αγγίζουν την πηγή του προβλήματος.

Η Μιράντα Ξαφά είναι μέλος του Επιστημονικού Συμβουλίου του Κέντρου Φιλελεύθερων Μελετών (ΚΕΦΙΜ).